

Norges Høyesterett - HR-2006-1587-A - Rt-2006-1129

Instans	Norges Høyesterett - Dom.
Dato	2006-09-19
Publisert	HR-2006-1587-A - Rt-2006-1129
Stikkord	Trygderett. Yrkesskade. Folketrygdloven.
Sammendrag	Saken gjaldt spørsmålet om en skade som en arbeidstaker fikk under politiets pågripelse av vedkommende på kontoret i arbeidstiden, kunne godkjennes som yrkesskade etter folketrygdloven § 13-6 annet ledd. Ettersom skaden skyldtes et hendelig uhell som inntraff i arbeidstiden på arbeidsplassen mens arbeidstaker utførte arbeid for arbeidsgiver, kom Høyesterett til at det ikke kunne kreves noen tilknytning mellom skaden og arbeidet. Arbeidstakeren hadde ikke brakt seg selv ut av arbeidssituasjonen, og han var dermed «i arbeid», jf § 13-6 annet ledd.
Saksgang	Trygderetten TRR-2004-440 - Hålogaland lagmannsrett LH-2005-68104 - Høyesterett HR-2006-1587-A, (sak nr. 2006/509), sivil sak, anke.
Parter	A (advokat Vegard Bø Bahus - til prøve) mot Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet (Regjeringsadvokaten v/advokat Marianne Olsson).
Forfatter	Bruzelius, Sverdrup, Endresen, Stang Lund, Gjølstad.

- (1) Dommer **Bruzelius**: Saken gjelder spørsmålet om en skade som en arbeidstaker fikk under politiets pågripelse av vedkommende på kontoret i arbeidstiden, kan godkjennes som yrkesskade etter folketrygdloven § 13-6 annet ledd.
- (2) A var sommeren 2000 ansatt i et engasjement som kommunelege II i Vardø. Søndag 11. juni hadde han vakt og var på vei til Vardø sykehjem i privatbil, da politiet prøvde å stoppe ham på grunn av manglende lys på bilen. Han stoppet ikke, og det oppsto mistanke om promillekjøring. To polititjenestemenn oppsøkte ham noe senere samme dag på kontoret i sykehjemmet for å ta en promilletest. Da de oppfattet det slik at A ikke ville medvirke til testen, besluttet de å ta ham med til politistasjonen for testing. Under pågripelsen skadet A sitt høyre kne. Jeg tilføyer at det senere viste seg at promilletesten gav negativt resultat.
- (3) Kneskaden har gitt A et varig mén som i juli 2002 ble anslått til en medisinsk invaliditet på 15 prosent. Etter å ha vært sykemeldt i ett år ble han innvilget 100 prosent uførepensjon fra juni 2001 frem til han gikk over på alderspensjon i juli 2002.
- (4) Sør-Varanger trygdekontor godkjente skaden som yrkesskade, men vedtaket ble opphevet av fylkestrygdekontoret 31. oktober 2002. A anket vedtaket inn for Trygderetten, jf. folketrygdloven § 21-12 femte ledd, som 5. november 2004 avsa kjennelse (TRR-2004-440) med slik slutning:
 - «1. Fylkestrygdekontorets vedtak av 31. oktober 2002 stadfestes.
 2. Saksomkostninger tilkjennes ikke.»
- (5) Trygderetten som la til grunn et noe annet faktum enn det som ligger til grunn for Høyesteretts avgjørelse, vektla at det var As egen atferd som utløste pågripelsen, og at dette brakte situasjonen ut av det som tilhører arbeidet og over i den private sfære. Skadehendingen fremsto som for fjern og indirekte i forhold til arbeidet som lege til at det var naturlig å se den som et utslag av risiko ved utførelsen av arbeidet som lege.
- (6) Ved stevning 10. mai 2005 brakte A lovligheten av Trygderettens kjennelse inn for lagmannsretten. Hålogaland lagmannsrett avsa 4. januar 2006 dom (LH-2005-68104) med slik domsslutning:
 - «1. Staten v/Rikstrygdeverket frifinnes.
 2. A dømmes til å betale staten v/Rikstrygdeverket sakens omkostninger for lagmannsretten med 29 182 - tjuenitusenetthundreogåttito - kroner innen 2 - to - uker fra forkynnelsen av denne dom med tillegg av renter etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum fra forfall til betaling skjer.»
- (7) Lagmannsretten la til grunn at skadesituasjonen ikke hadde tilstrekkelig tilknytning til As arbeid som lege, og at skadehendingen fremsto som for fjern og indirekte i forhold til arbeidet som lege.
- (8) A har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Anken gjaldt rettsanvendelsen og saksbehandlingen - mangelfulle domsgrunner. Høyesteretts kjæremålsutvalg nektet saksbehandlingsanken fremmet i samsvar med tvistemålsloven § 373 tredje ledd nr. 1, mens anken for øvrig ble henvist til behandling i Høyesterett.
- (9) For Høyesterett er innhentet skiftlig erklæring fra A og tre vitner. A og ett vitne er også avhørt ved bevisopptak. To av vitnene er nye for Høyesterett. Det er dessuten lagt frem en del nye dokumenter for Høyesterett.
- (10) Rikstrygdeverket og Aetat er med virkning fra 1. juli 2006 slått sammen til Arbeids- og velferdsdirektoratet, og direktoratet utøver nå partsstillingen på vegne av staten i saker om gyldigheten av Trygderettens kjennelser. Partsbetegnelsen er endret i samsvar med dette.
- (11) Parallelt med behandlingen av kravet om godkjenning av kneskaden som yrkesskade, har saken vært vurdert strafferettslig og sivilrettslig.
- (12) A ble ved Vardø herredsretts dom 5. desember 2001 frifunnet for ved hendelsen 11. juni 2000 å ha søkt å hindre offentlig tjenestemann i den lovlige utførelsen av tjenesten, for på begjæring fra polititjenestemann å ha nektet å oppgi navn, og for å ha unnlatt å stanse for politikontroll da politiet krevde det. Påtalemyndighetens anke over frifinnelsen ble nektet fremmet ved Hålogaland lagmannsretts silingsbeslutning 15. januar 2002.
- (13) As anmeldelse til Det særskilte etterforskningsorgan for Troms og Finnmark (SEFO) av de to polititjenestemennene som foresto pågripelsen, ble henlagt under henvisning til «bevisets stilling».
- (14) Tana og Varanger tingrett frifant i dom 28. mai 2002 staten v/Justisdepartementet for krav fra A om

erstatning for personskade påført ved pågripelsen. Etter anke ble dommen stadfestet av Hålogaland lagmannsrett i dom av 18. februar 2003 (LH-2002-724). As anke til Høyesterett ble nektet fremmet av Høyesteretts kjæremålsutvalg.

- (15) *Den ankende part - A* - har i korte trekk gjort gjeldende:
- (16) Det er enighet mellom partene om at A ble skadet i arbeidstiden på arbeidsstedet. Lagmannsretten har uriktig oppstilt et krav om at en skadehendelse må ha tilknytning til arbeidstakerens arbeid for at en skade som han påføres mens han er i arbeid, skal gi rett til ytelser etter folketrygdloven kapittel 13 om yrkesskadedekning. Verken lovteksten, lovforarbeidene eller juridisk teori støtter en slik forståelse av vilkåret i § 13-6 annet ledd om at skaden må oppstå mens arbeidstakeren er «i arbeid». Det krav lagmannsretten har stilt innsnevrer yrkesskadedekningen i strid med denne deknings formål. Rettstekniske hensyn taler også mot en slik begrensning av vilkåret «i arbeid».
- (17) Det foreligge heller ikke rettspraksis fra Trygderetten - utover avgjørelsen i vår sak - som støtter en slik tolking av «i arbeid». Avgjørelser fra Trygderetten og Høyesterett om dette vilkåret gjelder tolking av vilkåret i forhold til private gjøremål på arbeidsplassen og gjøremål i fritiden.
- (18) Den ankende part har lagt ned slik påstand:
- «1. Trygderettens kjennelse av 5. november 2004 i sak 04/00440 oppheves.
 2. Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet dømmes til å dekke As og det offentliges saksomkostninger i lagmannsrettssaken med NOK 64.581,73 og i denne sak med tillegg av renter etter forsinkelsesrenteloven fra oppfyllelsesfristens utløp og til betaling finner sted.»
- (19) *Ankemotparten - staten v/Arbeids og velferdsdirektoratet* - har i korte trekk gjort gjeldende:
- (20) Kneskaden oppsto ikke mens A var «i arbeid». Pågripelsen - og dermed skaden - skyldtes As egen irrasjonelle opptreden som trafikant, og skaden står ikke på noen måte i sammenheng med arbeidet som lege.
- (21) Lagmannsrettens fortolking følger av en naturlig språklig forståelse av «i arbeid». Uttrykket må leses i lys av definisjonen i folketrygdloven § 13-3 annet ledd av arbeidsulykke som en hending som medlemmet har vært utsatt for i arbeidet. Lagmannsrettens tolking er også i samsvar med systematikken ellers i kapittel 13, hvor lovgiver uttrykkelig har utvidet dekningsområdet i § 13-8 annet ledd, og i § 13-10 tredje ledd for de grupper som omfattes av disse paragrafer.
- (22) Lagmannsrettens tolking har støtte i forarbeidene og i Høyesteretts avgjørelse i Rt-2004-487 avsnitt 31. Den er også best i samsvar med lovens formål, jf Rt-2000-1028.
- (23) Også reelle hensyn tilsier opprettholdelse av lagmannsrettens fortolking. Man vil ellers kunne få uheldige og tilfeldige resultat som vil kunne virke støtende.
- (24) Etter statens syn var A dessuten ikke «i arbeid» da han kjørte til sykehjemmet.
- (25) Ankemotparten har lagt ned slik påstand:
- «1. Hålogaland lagmannsretts dom av 4. januar 2006 stadfestes.
 2. Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet tilkjennes sakens omkostninger for Høyesterett med tillegg av rente etter lov om renter ved forsinket betaling fra forfall og til betaling skjer.»
- (26) **Mitt syn på saken:**
- (27) Etter folketrygdloven § 13-6 annet ledd gjelder yrkesskadedekningen:
- «for yrkesskader som oppstår mens arbeidstakeren er i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden.»
- (28) Spørsmålet i vår sak er om skaden som A ble påført 11. juni 2000, oppsto mens han var «i arbeid». Det er ikke bestridt at skaden oppsto på arbeidsstedet i arbeidstiden.
- (29) Ankemotparten har gjort gjeldende at det følger av ordlyden at det må foreligge en tilstrekkelig tilknytning mellom skaden og vedkommendes arbeidsoppgaver. Lovteksten alene gir etter mitt syn ikke grunnlag for å stille et slikt krav. Det ligger ikke noe mer i ordlyden enn at skadelidte må ha vært i arbeid da skaden oppsto. Jeg er selvfølgelig enig med ankemotparten i at det er en sammenheng mellom bestemmelsene i § 13-3 annet ledd og § 13-6 annet ledd. Men jeg kan likevel ikke se at denne sammenhengen tilsier at det i kriteriet «i arbeid» i § 13-6 annet ledd skal innfortolkes en slik begrensning som lagmannsretten har oppstilt. Jeg bemerker at henvisningen til «i arbeidet» i § 13-3 må antas å gjelde alle de tre vilkårene som er nevnt i § 13-6 annet ledd. Den omstendighet at yrkesskadedekningen, som fremhevet av ankemotparten, i § 13-8 og § 13-10 er gitt et større anvendelsesområde for noen grupper, gir etter min mening heller ikke grunnlag for å innfortolke i

kriteriet «i arbeid» et krav om at skaden må være knyttet til den skadelidtes arbeidsoppgaver.

- (30) Den formuleringen av de tre vilkårene som vi i dag finner i folketrygdloven av 1997 § 13-6 annet ledd, skriver seg fra yrkesskadetrygdloven av 1958 og er opprettholdt likelydende ved ulike senere lovrevisjoner. I Ot.prp.nr.35 for 1958 uttalte departementet at denne formuleringen var ment å lovfeste «hovedtrekkene i den praksis som gjennom årene har utviklet seg i ulykkestrygden», jf. side 24 annen spalte.
- (31) Den første loven om yrkesskadedekningen var lov 23. juli 1894 nr. 6 om Ulykkesforsikring for Arbeidere i Fabriker m.v. Loven ga nærmere oppregnede arbeidere rett til ytelse ved ulykker «der maatte tilstøde dem i Bedriften», jf. § 1. I § 10 var det imidlertid gjort unntak for ulykker som den skadete selv hadde fremkalt «med Forsæt», et vilkår som ble tolket svært strengt, og senere opphevet ved lov 17. juli 1925.
- (32) Ordningen med ulykkestrygd ble etter hvert utvidet til å omfatte andre arbeidstakere. I lov 24. juni 1931 nr. 6 § 10 ble bestemmelsen formulert som en rett til erstatning fra trygden «for bedriftsulykker», en formulering som ble stående frem til 1958-loven.
- (33) Rikstrygdeverket utarbeidet i 1956 en utredning om utvidelse av ulykkestrygden. Utredningen er vedlagt Ot.prp.nr.35 (1958) som trykt vedlegg. I lovutkastet § 10 var yrkesskade definert som:
- «legemskade eller sykdom påført den trygdede i og som følge av hans yrke eller næring dersom årsaken er:
ulykkestilfelle eller annen bestemt ytre hendelse,»
- (34) I merknadene til denne bestemmelsen uttalte Rikstrygdeverket på side 27 annen spalte, at det i uttrykket «bedriftsulykke», som var benyttet i 1931-loven, blant annet lå «en begrensning av trygdens omfang med omsyn til tid og sted, og et krav om sammenheng mellom bedrift og ulykke». Det fremgår videre at den formuleringen som ble foreslått skulle «dekke innholdet i den nåværende bestemmelse om legemsskade som skyldes «bedriftsulykke» og dessuten gi en naturlig begrensning når det gjelder de nye grupper av trygdede som kommer til», se side 30 første spalte.
- (35) Departementet fulgte imidlertid ikke Rikstrygdeverkets forslag i Ot.prp.nr.35 (1958). I proposisjonsutkastets § 9 ble foreslått en bestemmelse om under hvilke forhold (tid, sted mv.) en skade måtte være inntruffet for å gi rett til stønad. Departementet valgte her en annen formulering enn den som Rikstrygdeverket hadde benyttet, nemlig at skaden skulle være påført trygdede «mens han er i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden». I merknadene til paragrafen uttalte departementet at denne formuleringen tok sikte på å lovfeste «hovedtrekkene i den praksis som gjennom årene har utviklet seg i ulykkestrygden», se proposisjonen side 24 spalte 2.
- (36) Gjeldende rett med hensyn til vilkåret «i arbeid» er i NOU 1990:20 Forenklet folketrygdlov - som ligger til grunn for folketrygdloven av 1997 - oppsummert slik på side 583-584:
- «En arbeidstaker er yrkesskadedekket under utøvelsen av arbeid for arbeidsgiver i det arbeid han har i henhold til instruks eller arbeidsordre. Denne hovedregelen praktiseres ikke strengt. En arbeidstaker som blir skadet mens han hjelper en arbeidskamerat med en maskin han selv ikke betjener eller har ansvaret for, vil likevel regnes å være yrkesskadedekket, med mindre handlingen åpenbart strider mot arbeidsgiverens interesser. Det kan for eksempel tenkes at andre arbeidstakere enn den som er satt til å betjene maskinen har forbud mot å bruke eller hjelpe til med maskinen.
- Begrepet i arbeid omfatter også gjøremål som har tilknytning til det ordinære arbeidet. Som eksempel kan nevnes skifting til arbeidsklær, hvilepauser, vanlige trimaktiviteter og lunsjpauser på arbeidsstedet.
- Hvis en arbeidstaker derimot blir skadet under arbeid han utfører hovedsakelig i egen interesse, vil skaden etter praksis falle utenfor yrkesskadedekningen - selv om den inntreffer på arbeidsstedet i arbeidstiden. Vedkommende regnes da ikke for å være «i arbeid» i denne sammenhengen. For eksempel vil en arbeidstaker som blir skadet mens han hogger ved til privat bruk i arbeidstiden, ikke være omfattet av yrkesskadedekningen. Det samme gjelder skader inntruffet under slagsmål. Hvis en arbeidstaker derimot blir skadet under regelrett overfall/angrep, vil skaden omfattes».

- (37) I NOU 1990:20 drøftet utvalget om andre formuleringer bedre ville kunne gi uttrykk for det som ble ansett som gjeldende rett, se side 585-586. Utvalget vurderte to formuleringer «under utøvelse av

arbeidet» og «i forbindelse med arbeidet». Den første formuleringen var etter utvalgets syn snevrere enn den annen, og ble ansett som «for snever i forhold til gjeldende praksis». Begge formuleringene ble ansett for å være vagere enn gjeldende formulering, og utvalget mente de kunne gi større rom for skjønn. Utvalget uttalte på side 586:

«Uttrykket «i forbindelse med arbeidet» vil klart kunne anses å dekke gjeldende praksis. Men denne formuleringen vil medføre mange tolkningsproblemer.... Utvalget er klar over at formuleringen [i] ikke er helt dekkende, men det er vanskelig å finne en mer presis formulering, uten at den medfører materielle endringer i stønadsvilkårene».

- (38) Ankemotparten har vist til denne uttalelsen, og til at formuleringen «i forbindelse med arbeidet» ble ansett som likeverdig med gjeldende formulering og å dekke gjeldende praksis. Jeg peker på at en eventuell ny formulering ville erstatte gjeldende lovs tre kumulative vilkår. Jeg kan da vanskelig se hvilken veiledning det er mulig å trekke ut av dette for så vidt gjelder tolkingen av kriteriet «i arbeid», og viser også til det som er uttalt om tolkningsproblemene. I Ot.prp.nr.29 (1995-1996) fastslås det uten videre omtale at bestemmelsen i lovutkastet svarer til gjeldende lov og viderefører hovedvilkårene for rett til særfordeler ved yrkesskade.
- (39) Ankemotparten har til støtte for sitt syn særlig vist til uttalelser i NOU 1976:16 Om yrkesbetingede helseskader og folketrygden side 78 første spalte, hvor det i en redegjørelse for forståelsen av «i arbeid» blir pekt på at dette i tillegg til utførelsen av arbeidet også omfatter gjøremål som har en naturlig tilknytning til dette, og at det kan tenkes unntak for «handlinger som utelukkende eller hovedsakelig foretas i egen interesse, og som ikke har tilknytning til vedkommende arbeidsoppgaver». Ankemotparten har videre vist til en tilsvarende uttalelse i NOU 1988:6 Erstatning og forsikring ved yrkesskade, hvor utvalget på side 35 første spalte stort sett uttaler det samme som i NOU 1976:16. Det er videre vist til en uttalelse i NOU 1976:16 på side 85 annen spalte om at yrkesbetinget helseskade er «enhver skade eller sykdom som kan tilbakeføres til et yrkesmessig engasjement».
- (40) Disse uttalelsene viser ikke mer enn at «i arbeid» er blitt ansett å dekke mer enn skade oppstått under utøvelsen av arbeid for arbeidsgiveren i henhold til instruks eller arbeidsordre, mens skader påført under arbeid hovedsakelig i egen interesse, vil falle utenfor yrkesskadedekningen selv om de er oppstått på arbeidsstedet i arbeidstiden.
- (41) Jeg finner i denne saken også grunn til å gå noe inn på juridisk teori om det aktuelle vilkåret, og viser innledningsvis til en drøftelse av Stuevold Lassen, Smith og Vislie i Erstatning og trygd, Oslo 1953, av begrepet bedriftsulykke. Om dette vilkåret heter det på side 63, at ulykken:

«ikke nødvendigvis behøver å være en realisasjon av den typiske bedriftsrisiko. ... det framgår også av lovens motiver at det ikke er meningen å utelukke enhver ulykke som måtte tilstøte arbeiderne utenfor selve arbeidet. ... Det kan neppe ha vært meningen at den nye ordlyd loven fikk i 1931, på dette punkt skulle være noe annet enn en rent språklig omarbeidelse. Hvis lovgiverne hadde ønsket å innskrenke loven til å omfatte bare ulykker som var en adekvat følge av den enkelte bedrifts typiske risiko, burde de ha gitt klart uttrykk for det.»

- (42) Det sies deretter på side 66, at en ulykke som inntraff «mens skadelidende holdt på med noe som lå helt på siden av eller direkte sto i strid med arbeidets mål og mening, kan en ikke tro [...] vil bli ansett som noen «bedriftsulykke».»
- (43) I artikkelen «Erstatningsrettslige konsekvenser av den norske yrkesskadetrygdloven» i Tidsskrift for Rettsvitenskap 1964 side 30, fremhever Stuevold Lassen på side 39 at det ikke kreves noen «egentlig årsakssammenheng mellom arbeidet og ulykken. Faller et fly ned på en hushjelp som henger opp tøy, utsettes hun for en arbeidsulykke - også hvis det var hennes egne, private gjøremål som var årsak til at hun ikke forlengst var ferdig med dagens arbeid og satt og solte seg ved tørkeplassen. Og det samme må kanskje være tilfellet hvis hun blir stukket ned av en sjalu elsker mens hun står over oppvasken». Om vilkåret «i arbeide» sier han på side 42:

«Dette forstås svært romslig, og det er helt på det rene at det ikke kreves at man skal ha vært i egentlig aktiv beskjeftigelse. . . Det er først hvis ulykken rammer mens arbeidstakeren er beskjeftiget med noe som han foretar utelukkende eller hovedsakelig i egen interesse - som f.eks. å lage julepresanger til familien - at det kan bli tale om å la tilfellet falle utenfor trygden fordi han ikke var i arbeid. Ellers vil nok dette kravet også hindre at det blir utbetalt trygd i en del tilfelle hvor skadelidte selv har voldt skaden forsettlig - loven har ikke lenger noen egen

regel om at forsettlig medvirkning opphever retten til trygdens ytelser.»

- (44) Jeg nevner også at Nygaard og Holgersen i «Trygderett», annen utgave, på side 237 uttaler at begrunnelsen for at det ikke kreves at selve arbeidet skal være årsaken til ulykken «er dels ynskje om å forenkla bevisproblemet, og dels at årsaksmegretet også omfattar passive faktorar, som til dømes det å vera til stades der lynet slår ned».
- (45) Min konklusjon etter denne gjennomgåelse av lovtekst, forarbeider og teori er at skade som inntreir i arbeidstiden på arbeidsplassen mens arbeidstakeren er i arbeid for arbeidsgiveren i utgangspunktet vil være omfattet av bestemmelsene om yrkesskadetrygd selv om skaden ikke har sammenheng med selve arbeidet. Men en skade kan falle utenfor dekningsområdet dersom den er inntrådt under utførelsen av arbeid hovedsakelig i egen interesse, eller i andre spesielle situasjoner hvor den skadete ved sin opptreden må anses å ha brakt seg over i den private sfære som for eksempel i visse tilfeller av slagsmål.
- (46) Jeg nevner for fullstendighetens skyld at Høyesterett ikke tidligere har behandlet det spørsmål som saken reiser. Avgjørelsen i Rt-2004-487 gjaldt tolkingen av vilkåret «i arbeid» i et tilfelle hvor arbeidstaker var blitt skadet under en sosial utflukt i arbeidsgivers regi. Spørsmålet var om tilknytningen mellom skadesituasjonen og skadelidtes ordinære arbeidssituasjon var tilstrekkelig nær, jf. dommens avsnitt 31. Saken gjaldt således en utvidende fortolkning av vilkåret. Da var det nærliggende å spørre om nærhet mellom ulykke og arbeidsoppgaver. Jeg er således uenig med ankemotparten i at avgjørelsen har betydning for tolkingsspørsmålet i vår sak.
- (47) Under ankeforhandlingen ble opplyst at det heller ikke finnes avgjørelser fra Trygderetten som har direkte relevans for avgjørelsen i vår sak.
- (48) Endelig nevner jeg at begge parter har vist til lovens formål. Etter min vurdering er det imidlertid liten veiledning å hente fra formålbetraktninger i den foreliggende sak. Tilsvarende gjelder reelle hensyn som begge parter også har vist til.
- (49) Jeg går så over til å bedømme det konkrete saksforhold.
- (50) Det dreier seg om en kneskade som A ble påført under en pågripelse på sitt kontor. Mens han satt og arbeidet ved sin pc med en pasientjournal, ble han oppsøkt av to polititjenestemenn som ønsket å foreta en promilletest av ham. Den ene politimannen hadde forgjeves forsøkt å stanse A i trafikken på grunn av et manglende nærlys. A ble ikke oppmerksom på dette og stoppet ikke. Politimannen fulgte da etter ham til sykehjemmet for å foreta en promilletest. A ønsket å foreta denne på kontoret. Politimannen ba da om bistand fra en kollega, som kom til stede etter kort tid. Lagmannsretten la til grunn at A ikke fysisk satte seg til motverge ved den etterfølgende pågripelsen og at han heller ikke nektet å avgi utåndingsprøve inne på kontoret. Retten sluttet seg til konklusjonen til Det særskilte etterforskningsorgan for Troms og Finnmark; at skaden «var en følge av et hendelig uhell under en rettmessig pågripelse».
- (51) A var i arbeid da han ble oppsøkt av polititjenestemennene, og som nevnt skyldtes skaden et hendelig uhell under polititjenestemennenes pågripelse av ham. Når skaden oppstår under slike omstendigheter kan det etter folketrygdloven § 13-6 annet ledd ikke kreves at det skal foreligge en tilknytning mellom skaden og arbeidet. Verken lovteksten eller forarbeidene gir etter mitt syn grunnlag for en slik begrensning når arbeidstakeren ikke på noen måte har brakt seg selv ut av arbeidssituasjonen. Jeg kan ikke se at det å la seg pågripe uten å sette seg til motverge kan ses som en selvstendig aktivitet som har brakt A over i den private sfæren. Jeg er etter dette kommet til at A da han ble skadet var «i arbeid» slik kriteriet i § 13-6 annet ledd må forstås, og at Trygderettens kjennelse må oppheves.
- (52) Den ankende part har fått fullt medhold, og i samsvar med hovedregelen i tvistemålsloven § 180 annet ledd, jf. § 172 første ledd finner jeg at ankemotparten må pålegges å betale saksomkostninger for lagmannsretten. A har hatt fri sakførsel for Høyesterett og har nedlagt påstand om at staten, med unntak av egenandelen, skal tilkjennes saksomkostninger for Høyesterett. Det fremgår imidlertid av Rundskriv G-12/2005 om fri rettshjelp, avsnitt 7.2 at det i tilfelle hvor en part har fri rettshjelp, og motparten er et departement eller annen etat som blir finansiert over statsbudsjettet, ikke skal nedlegges påstand om saksomkostninger til det offentlige. A er innvilget fri sakførsel for Høyesterett, jf. rettshjelploven § 18, og skal da ikke betale egenandel.
- (53) I samsvar med oppgave fra As prosessfullmektig fastsettes saksomkostningene for lagmannsretten til 64.582 kroner, hvorav salær til prosessfullmektigen 36.850 kroner.
- (54) Jeg stemmer for denne dom:
1. Trygderettens kjennelse oppheves.

2. I saksomkostninger for lagmannsretten betaler staten v/ Arbeids- og velferdsdirektoratet til A 64.582 - sekstifiretusenfemhundreogåttito - kroner innen 2 - to - uker fra forkynnelsen av denne dom, med tillegg av den alminnelige forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum fra utløpet av oppfyllelsesfristen til betaling skjer.

- (55) Kst. dommer **Sverdrup**: Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (56) Dommer **Endresen**: Likeså.
- (57) Dommer **Stang Lund**: Likeså.
- (58) Dommer **Gjølstad**: Likeså.
- (59) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

dom:

1. Trygderettens kjennelse oppheves.

2. I saksomkostninger for lagmannsretten betaler staten v/ Arbeids- og velferdsdirektoratet til A 64.582 - sekstifiretusenfemhundreogåttito - kroner innen 2 - to - uker fra forkynnelsen av denne dom, med tillegg av den alminnelige forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum fra utløpet av oppfyllelsesfristen til betaling skjer.